

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»
(НЦ «МАНУ»)**

вул. Дегтярівська, 38-44, м. Київ, 04119, тел. +38 (044) 489 55 99
web://man.gov.ua, e-mail:man@man.gov.ua
Код ЄДРПОУ 32827468

26.11.2025 № 1.1/4.1-1374

на № _____ від _____

Департаментам (управлінням)
освіти і науки обласних, Київської
міської державних (військових)
адміністрацій

Про проведення II етапу
Всеукраїнської учнівської
олімпіади з біології
у 2025/2026 навчальному році

Відповідно до пункту 4 розділу II Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 30 грудня 2024 року № 1820, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593, наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році» на Національний центр «Мала академія наук України» покладено організаційно - методичне забезпечення проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році.

З метою організації ефективного проведення інтелектуальних змагань надсилаємо Методичні рекомендації щодо проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології у 2025/2026 навчальному році, проведення якої заплановано 07 грудня 2025 року, що додаються.

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

В. о. директора

Олена КВАЧЕВСЬКА

**Методичні рекомендації
щодо проведення II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології у
2025/2026 навчальному році**

Загальні положення

II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології у 2025/2026 навчальному році (далі – Олімпіада або інтелектуальне змагання) проходить відповідно до Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 30 грудня 2024 року № 1820, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 лютого 2025 року за № 187/43593, наказу Міністерства освіти і науки України від 20 серпня 2025 року № 1165 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році», урахуваючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX.

Метою проведення Олімпіади є:

виявлення й підтримка обдарованої учнівської молоді, реалізація її здібностей, формування в неї навичок вирішення складних завдань, критичного мислення;

підвищення інтересу до поглибленого вивчення біології та фахової підготовки учнів, уміння переконливо доводити свою думку;

удосконалення рівня знань учнів і формування в них умінь розв'язувати складні завдання;

створення спільноти однодумців і налагодження партнерських зв'язків освіти, науки та бізнесу;

відбір учасників-учнів і формування команд для участі в інтелектуальних змаганнях міжнародного значення, зокрема в міжнародних олімпіадах, турнірах тощо.

Інтелектуальне змагання проводять на засадах добровільності, відкритості, прозорості та академічної доброчесності.

Місце проведення, установи відповідальні за проведення та співорганізаторів Олімпіади, а також склад організаційних комітетів, журі, експертів-консультантів визначають / затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

Персональний склад предметно-методичної комісії для складання завдань формує і затверджує Національний центр «Мала академія наук України» (далі – НЦ «МАНУ»).

З метою координації організації проведення Олімпіади структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій призначають регіональних координаторів до повноважень яких належить забезпечення комунікації між установами, що залучені до організації та проведення Олімпіади, тренувальних зборів та контроль за дотриманням учасниками олімпіадного руху Положення про учнівський олімпіадний та турнірний рух.

Форму проведення Олімпіади (очну, дистанційну, змішану) в регіоні України, м. Києві визначають з урахуванням місцевих можливостей.

Умови проведення Олімпіади затверджують структурні підрозділи у сфері освіти обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

До участі в Олімпіаді допускають лише учасників-учнів, які стали переможцями I етапу Олімпіади.

Результати проведення Олімпіади затверджують відповідним наказом органу управління у сфері освіти обласних, Київської міської державних адміністрацій.

З метою відбору до участі у III етапі Олімпіади обласні органи управління у сфері освіти можуть проводити відбіркові збори серед переможців II етапу Олімпіади.

Мінімальний кількісний склад команди для участі в III етапі Олімпіади формують відповідно до Регіонального складу команд III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології в 2025/2026 н.р., затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 02 вересня 2025 року № 461 «Про затвердження регіонального складу команд учасників-учнів, відповідно до Індивідуального регіонального рейтингу команд, що братимуть участь у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році».

У разі вибору дистанційної форми для забезпечення рівних умов рекомендовано організувати відеофіксацію й відеоспостереження.

Учасники-учні інтелектуальних змагань отримують завдання та дають на них відповідь державною мовою. У разі, якщо учасник-учень Олімпіади надав відповідь на завдання не державною мовою, роботу такого учасника-учня не перевіряють і знімають з розгляду з певного туру інтелектуального змагання.

Особливості проведення II етапу Олімпіади з біології

Відповідно до графіка, затвердженого наказом НЦ «МАНУ» від 27 жовтня 2025 року № 603 «Про затвердження графіка проведення II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2025/2026 навчальному році» Олімпіада в усіх регіонах і м. Києві проходить 07 грудня 2025 року за єдиними завданнями.

Програма Олімпіади складається з двох турів – теоретичного та експериментального.

Учасники-учні виконуватимуть завдання на роздрукованих бланках. Під час виконання завдань експериментального туру дозволяється користуватися калькулятором та лінійкою.

Запланований початок олімпіади о 10:00. Загальна тривалість виконання завдань теоретичного та експериментального турів становить чотири астрономічні години, між виконанням яких, передбачена перерва тривалістю 30 хвилин.

На виконання завдань теоретичного туру відводиться дві астрономічні години, а на експериментальний тур – півтори години.

Особливості завдань олімпіади

Завдання для II етапу Олімпіади та критерії їх оцінювання уклалися предметно-методичною комісією на основі чинних модельних навчальних програм та навчальних програм.

При укладанні завдань було враховано вікові та психофізіологічні особливості учнів, принципи системності, наступності й доступності навчального матеріалу, а також необхідність забезпечення достатнього рівня складності відповідно до формату інтелектуальних змагань та мети Олімпіади.

Теоретичний тур

Теоретичний тур передбачає виконання учасниками-учнями завдань аналітичного та проблемного характеру, спрямованих на перевірку глибини біологічних знань, уміння логічно мислити, аналізувати, узагальнювати інформацію та формулювати обґрунтовані висновки. Завдання орієнтовані на виявлення здатності застосовувати знання для пояснення біологічних явищ і процесів у різних контекстах.

Завдання теоретичного туру містять тести трьох блоків:

Блок «Тест А» – тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіанти відповіді, серед яких лише один є правильним. Завдання вважається виконаним, якщо учасник олімпіади обрав і позначив у бланку відповідей єдиний правильний варіант.

Оцінювання завдань цього блоку «Тест А» здійснюється за двобальною шкалою:

0,5 бала – якщо учасник позначив правильну відповідь;

0 балів – якщо відповідь є неправильною, позначено більше однієї відповіді або відповідь відсутня.

Блок «Тест Б» – тестові завдання з множинним вибором.

До кожного завдання подано п'ять варіантів відповіді, серед яких правильними можуть бути від **одного** до **п'яти**. Завдання вважається виконаним, якщо учасник олімпіади обрав і позначив у бланку відповідей повний і точний набір правильних відповідей, не обравши при цьому жодного неправильного варіанта.

Завдання цього блоку оцінюються в 0 або 1 тестовий бал. 1 бал – якщо учасник правильно позначив усі правильні варіанти відповіді за принципом «все або нічого»; 0 балів, якщо допущено хоча б одну помилку (позначено неправильний варіант або не позначено всі правильні) або відповідь відсутня.

Блок «Тест В» – завдання на встановлення істинності тверджень. Кожне завдання містить умову, що може включати текст, зображення, графіки, схеми, малюнки або їх комбінації. До завдання подано чотири твердження, які необхідно оцінити. Учасник повинен для кожного твердження визначити, чи воно є «правильним» чи «неправильним», і відповідно позначити це у бланку відповідей.

Завдання вважається виконаним, якщо учасник коректно визначив належність кожного твердження до категорії «правильне» / «неправильне» та відповідно позначив це у бланку відповідей.

Завдання цього блоку оцінюються за шкалою 0, 0,5, 1 або 2 тестові бали:

0 балів – якщо правильно визначено приналежність до категорії «правильне» / «неправильне» 0 або 1 твердження;

0,5 бала – якщо правильно визначено приналежність до категорії «правильне» / «неправильне» 2 твердження;

1 бал – якщо правильно визначено приналежність до категорії «правильне» / «неправильне» 3 твердження;

2 бали – якщо правильно визначено приналежність до категорії «правильне» / «неправильне» 4 твердження.

Експериментальний тур

Під час експериментального туру учасники олімпіади виконують завдання дослідницького характеру, спрямовані на оцінювання рівня сформованості інтегрованої спроможності учня до дослідницької діяльності, а також здатності застосовувати біологічні знання й уміння для розв'язання проблем, на основі справжніх експериментальних даних, що можуть бути застосовані на практиці, і наближених до реальних умов біологічного експерименту.

Експериментальний тур містить дві роботи. Кожна робота подається у формі завдання, що містить теоретичні відомості, мету та опис поетапного виконання. До завдання додається бланк відповіді, який учасник заповнює відповідно до вимог завдання.

Завдання регіональним координаторам будуть надіслані на їх електронні пошти 05 грудня 2025 року до 15.00.

Відповіді до завдань буде надіслано в день проведення Олімпіади 07 грудня 2025 року з 11.00 по 12.00.

У випадку, якщо Олімпіаду неможливо буде провести відповідно до графіка, визначеного НЦ «МАНУ», через існуючу загрозу життю і здоров'ю учасників змагання, як виняток за погодженням з НЦ «МАНУ» її організаційний комітет має прийняти рішення про перенесення Олімпіади на інший день. У цьому разі для проведення Олімпіади розроблено додатковий комплект завдань.

Зміст, обсяг та рівень складності завдань

Завдання для II етапу Олімпіади складено предметно-методичною комісією на основі чинних модельних навчальних програм та навчальних програм.

При укладанні завдань було враховано вікові та психофізіологічні особливості учнів, принципи системності, наступності й доступності навчального матеріалу, а також необхідність забезпечення достатнього рівня складності відповідно до формату інтелектуальних змагань та мети Олімпіади.

Завдання теоретичного туру містять тести трьох блоків:

Блок «Тест А» – містить тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді.

Блок «Тест Б» – містить тестові завдання з множинним вибором.

Блок «Тест В» – містить тестові завдання на встановлення істинності тверджень.

Експериментальний тур містить **дві роботи**.

Для кожної з паралелей класів використовують різні комплекти завдань.

Учасники Олімпіади повинні вміти виконувати завдання, що передбачають застосування сформованих предметних компетентностей, володіння глибокими знаннями з біології, аналітичне та критичне мислення, здатність розв'язувати нестандартні завдання підвищеної складності.

Рекомендації щодо оцінювання робіт учасників II етапу Олімпіади

Для оцінювання завдань теоретичного та експериментального турів застосовується система, визначена в описі кожного блоку завдань у розділі «Особливості проведення II етапу Олімпіади з біології».

Журі перевіряє лише завдання, виконані у чистовику учасника олімпіади; чернетка не розглядається.

Під час оцінювання олімпіадних робіт не враховується раціональність або нераціональність розв'язань, обраний метод або шлях розв'язання, а також обсяг написаного.

Якщо почерк учасника ускладнює прочитання завдання (наприклад, слова написані нерозбірливо або можуть бути витлумачені по-різному), журі перевіряє лише ту частину розв'язання, яку вдалося однозначно прочитати та оцінити.

Йдеться виключно про розбірливість почерку, а не про змістовну (біологічну чи логічну) частину завдання, виконану зрозумілим почерком.

Під час апеляції учень не має права заявляти про необхідність прочитання нерозбірливого тексту членами журі.

Перелік обов'язкової документації для III етапу Олімпіади

Для участі в III етапі Олімпіади оргкомітети II етапу протягом 14 календарних днів з дня проведення олімпіади, але не пізніше **22 грудня 2025 року**, подають до НЦ «МАНУ» в електронній формі такі документи:

підсумкові протоколи II етапу, затверджені (підписані) головами журі та оргкомітету, секретарем (додаток 1 до Положення) у форматі pdf. та excel;

сканкопію підсумкового наказу органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, місцевого органу управління у сфері освіти в

області, містах Києві та Севастополі про результати проведення II етапу Олімпіади;

звіти про проведення I–II етапу Олімпіади (додаток 2 до Положення) у форматі pdf. та excel;

заявку на участь у III етапі Олімпіади (додаток 3 до Положення) у форматі pdf. та excel;

анкети переможців II етапу Олімпіади (додаток 4) у форматі word;
згоду батьків (інших законних представників) на збір, обробку персональних даних їхньої неповнолітньої дитини у форматі pdf;

згоду на фото- і відеозйомку та використання зображення неповнолітньої дитини у форматі pdf.

Інформацію щодо способу подання зазначених документів буде повідомлено додатково.
